

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Δημιουργικότητα και επιχειρηματικότητα: μέσα εξόδου από την κρίση» (γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)

(2011/C 48/09)

Εισηγήτρια: η κ. SHARMA

Στις 18 Φεβρουαρίου 2010, και σύμφωνα με το άρθρο 29, παράγραφος 2, του Εσωτερικού της Κανονισμού, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να καταρτίσει γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα:

Δημιουργικότητα και επιχειρηματικότητα μέσα εξόδου από την κρίση

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 1 Σεπτεμβρίου 2010.

Κατά την 465η σύνοδο ολομέλειάς της, της 15ης και 16ης Σεπτεμβρίου 2010 (συνεδρίαση της 15ης Σεπτεμβρίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την παρούσα γνωμοδότηση με 109 ψήφους υπέρ, 2 ψήφους κατά και 6 αποχές.

1. Προοίμιο –«Δίοδος διέλευσης από τη στενωπό»

Για να εξέλθει από τη χρηματοπιστωτική κρίση και να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της ανεργίας, της φτώχειας, της ανισότητας, της παγκοσμιοποίησης και της κλιματικής αλλαγής, η Ευρώπη πρέπει να ωθήσει τους πολίτες της να επιδείξουν ευρύτητα πνεύματος.

1.1 Στην παρούσα γνωμοδότηση εξετάζεται η προστιθέμενη αξία **της δημιουργικότητας και της επιχειρηματικότητας** ως μέσο εξόδου από την κρίση, δίδοντας έμφαση στην πραγματοποίηση επενδύσεων σε ανθρώπινο δυναμικό με την προώθηση και την ενθάρρυνση μιας βολονταριστικής στάσης.

1.2 Η επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη ταυτίζεται συχνά με τη σύσταση νέων επιχειρήσεων, με τις ΜΜΕ, τον κερδοσκοπικό τομέα και τις κοινωνικές επιχειρήσεις. **Επιχειρηματικότητα είναι «η ικανότητα ενός ατόμου να μετατρέπει τις ιδέες σε δράση»** και, ως εκ τούτου, η αξία που έχει για την κοινωνία, ιδίως σε περιόδους κρίσης, δεν πρέπει ούτε να υποτιμάται ούτε να αγνοείται. Η επιχειρηματικότητα περιλαμβάνει τα εξής:

- τη δημιουργικότητα, την καινοτομία και την ανάληψη κινδύνων·
- την ικανότητα κατάρτισης και διαχείρισης σχεδίων για την επίτευξη στόχων·
- την παροχή στήριξης στην καθημερινή ζωή, τόσο κατ'οίκον όσο και στην κοινωνία·
- τη στήριξη των εργαζομένων στην κατανόηση του πλαισίου εργασίας τους·
- την ικανότητα αξιοποίησης των ευκαιριών·
- το θεμέλιο για τις ειδικότερες δεξιότητες και γνώσεις που χρειάζονται οι επιχειρηματίες οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε κοινωνική ή εμπορική δραστηριότητα (1).

2. Συμπεράσματα και συστάσεις

2.1 Η παρούσα γνωμοδότηση επιχειρεί να εντοπίσει διάφορους τρόπους για την αξιοποίηση και τη συγκεκριμενοποίηση των δυνατοτήτων των ευρωπαίων πολιτών, χρησιμοποιώντας μια περιεκτική προσέγγιση που μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία ευκαιριών για μεγαλύτερο αριθμό ατόμων, ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, φυλής, ικανοτήτων ή κοινωνικού περιβάλλοντος. Συνεπώς, στο πλαίσιο των ειδικών περιφερειακών, εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων για την προώθηση της **δημιουργικότητας** και της **επιχειρηματικότητας**, πρέπει να επιδεικνύεται προσοχή στις μειονεκτούσες ομάδες του πληθυσμού με στόχο την αντιμετώπιση των κοινωνικών ανισοτήτων.

2.2 Στη γνωμοδότηση εξετάζονται τα εξής:

- Πώς μπορεί να διαφυλαχθεί η ποικιλομορφία της Ευρώπης και συγχρόνως να αποτυπωθεί σε μια κοινή ταυτότητα;
- Πώς μπορεί να καταστεί η Ευρώπη «ΠΡΟΩΣΤΗΡΑΣ» και κινητήρια δύναμη για την ανάληψη δράσης εκ μέρους των πολιτών της;
- Πώς μπορεί να οικοδομηθεί μια Ευρώπη βασισμένη στην υπεργηφάνεια, στη φιλοδοξία και στις αξίες, η οποία θα χρησιμοποιεί τους πολίτες της ως πρεσβευτές ικανούς να διαλαλούν πανηγυρικά τις επιτυχίες τους;

2.3 Μετά τη χρηματοπιστωτική κρίση, η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει ότι χρειάζεται να τονωθεί η δημιουργία θέσεων εργασίας και να αποκτήσουν τα κράτη μέλη υγιείς και βιώσιμες οικονομίες. Η υψηλής ποιότητας εργασία απαιτεί υψηλής ποιότητας επιχειρηματικότητα, καθώς και επενδύσεις στον δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα, προκειμένου να καταστεί ανταγωνιστική διεθνώς. Η επιχειρηματικότητα αποτελεί μέσο το οποίο παρέχει τη δυνατότητα να αντιμετωπισθεί η πρόκληση αυτή, να δοθούν ρεαλιστικές ελπίδες επιτυχίας σε όλες τις κοινωνικές ομάδες και να μπορέσει η Ευρώπη να αποκτήσει μια πιο δυναμική ταυτότητα.

(1) COM(2005) 548. Παράρτημα, σημείο 7.

2.4 Η στρατηγική «ΕΕ 2020» περιλαμβάνει θεματικές και στοχευτημένες βασικές κατευθύνσεις για τις ακόλουθες προτεραιότητες:

- δημιουργία αξίας με ανάπτυξη βασισμένη στη γνώση·
- παροχή δυνατοτήτων στους πολίτες μέσα σε κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς. Η απόκτηση νέων δεξιοτήτων, η καλλιέργεια της δημιουργικότητας και της καινοτομίας, η ανάπτυξη επιχειρηματικού πνεύματος και η ομαλή μετάβαση από μια θέση εργασίας σε άλλη θα είναι καθοριστικές παράμετροι σε έναν κόσμο που θα προσφέρει περισσότερες θέσεις εργασίας με αντάλλαγμα τη μεγαλύτερη προσαρμοστικότητα·
- δημιουργία μιας ανταγωνιστικής, διασυνδεδεμένης και πιο πράσινης οικονομίας.

2.5 Η κρίση ευνοεί την εμφάνιση νέων μοντέλων ανάπτυξης, οικονομικής μεγέθυνσης και διακυβέρνησης. Η εξασφάλιση βελτιωμένων και συνεκτικών συνθηκών πλαισίωσης είναι ζωτικής σημασίας για την αλλαγή της κατάστασης, πράγμα το οποίο παρέχει στην κοινωνία των πολιτών τη δυνατότητα συμβολής με πρακτικά και απτά μέσα.

2.6 Το ανθρώπινο δυναμικό της Ευρώπης θα μπορούσε να αξιοποιηθεί άμεσα με την εγκαθίδρυση «ΕΥΝΟΪΚΟΥ» περιβάλλοντος, υπό την προϋπόθεση να ΕΦΑΡΜΟΣΤΟΥΝ οι ακόλουθες απλές και εφικτές συστάσεις:

10 καθοριστικές κινήσεις (footprints) για την επίτευξη αλλαγής

1. ΟΡΑΜΑ – ενιαίο όραμα για την Ευρώπη·
2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ενθάρρυνση της φιλοδοξίας·
3. ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ – δημιουργία ευκαιριών για οργανωμένη εκμάθηση·
4. ΣΥΝΕΙΔΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ – καθοδήγηση των Ευρωπαίων για την υπερνίκηση της απροθυμίας ανάληψης κινδύνων·
5. ΠΑΡΟΧΗ ΚΙΝΗΤΡΩΝ – ενθάρρυνση της επίδειξης επιχειρηματικού πνεύματος·
6. ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑΣ – στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών σχεδίων·
7. ΚΟΙΝΩΝΙΑ – προαγωγή της ενεργού συμμετοχής των πολιτών στα κοινά·
8. ΕΦΑΡΜΟΓΗ – πολιτικής για τους επιχειρηματίες και τις ΜΜΕ·
9. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ – πλατφόρμα συζήτησης μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων·
10. ΠΡΟΑΓΩΓΗ – νέας νοοτροπίας με τη βοήθεια των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και εντεταλμένων πρεσβευτών.

2.7 Η εφαρμογή των συστάσεων αυτών δεν πρέπει να αναληφθεί από έναν μόνο ενδιαφερόμενο φορέα, αλλά να αποτελέσει ευθύνη όλων. Σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο και πολυσχιδή κόσμο, τα άτομα χρειάζονται νέες ικανότητες και δεξιότητες για να αποφύγουν τον αποκλεισμό. Ο κοινωνικός διάλογος μπορεί πραγματικά να συμβάλει στην αλλαγή της κατάστασης, με σκοπό την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «ΕΕ 2020» και την ανάπτυξη βιώσιμης επιχειρηματικότητας. Απαιτείται να δημιουργηθεί ανά την Ευρώπη μια παράδοση ικανή να διευκολύνει την επιχειρηματικότητα τόσο των μεμονωμένων ατόμων όσο και των οργανώσεων.

2.8 Η ευρωπαϊκή αξία της πραγματοποίησης επενδύσεων στο πεδίο της επιχειρηματικότητας:

Αν εγώ σου δώσω 1 ευρώ και μου δώσεις κι εσύ 1 ευρώ, ο καθένας μας θα έχει 1 ευρώ·

Αν εγώ σου δώσω 1 ιδέα και μου δώσεις κι εσύ 1 ιδέα, τότε θα έχουμε 2 ιδέες.

Επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη = 500 εκατομμύρια άνθρωποι + 500 εκατομμύρια ιδέες + 500 εκατομμύρια δράσεις·

Πόσες από αυτές τις ιδέες θα μπορούσαν να μας απαλλάξουν από την κρίση;

3. Η Ευρώπη του σήμερα

3.1 Το 2008, η Ευρώπη βρέθηκε στη δίνη μιας χρηματοπιστωτικής κρίσης που ξεκίνησε από τις ΗΠΑ, αλλά έπληξε σοβαρά τις οικονομικές και κοινωνικές συνιστώσες της κοινωνίας. Τα αίτια της κρίσης είναι επαρκώς τεκμηριωμένα και είχαν ως αποτέλεσμα να υποστεί η Ευρώπη τις χειρότερες μεσο-μακροπρόθεσμες συνέπειες.

3.2 Το 2010 υπάρχουν στην ΕΕ περισσότεροι από 20 εκατομμύρια άνεργοι· αυτό το αναξιοποίητο ανθρώπινο δυναμικό αποτελείται στην πλειονότητά του από νέους, γυναίκες, ηλικιωμένους εργαζόμενους, μετανάστες και άλλες ευάλωτες ομάδες πληθυσμού. Βραχυπρόθεσμα, ούτε ο δημόσιος τομέας –ο οποίος βρίσκεται αντιμέτωπος με τεράστια ελλείμματα– ούτε οι μεγάλες επιχειρήσεις –οι οποίες καλούνται να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της κρίσης και της παγκοσμιοποίησης– δεν θα κατορθώσουν να δημιουργήσουν τόσες πολλές θέσεις εργασίας. Ο μύθος περί ταχείας επανόδου της ΕΕ σε μια ισχυρή οικονομική μεγέθυνση δεν είναι ρεαλιστικός, εκτός κι αν επέλθει κάποια αλλαγή στις διαρθρωτικές συνθήκες, καθώς η ανεργία είναι βασικό δομικό πρόβλημα και δεν σχετίζεται με τον εκάστοτε οικονομικό κύκλο.

3.3 Η ΕΕ οφείλει να επικεντρωθεί στην οικονομία, στη βιώσιμη επιχειρηματικότητα, στην απασχόληση και στην κοινωνική πολιτική, αλλά ο ρυθμός της παγκοσμιοποίησης δεν θα περιμένει την Ευρώπη έως ότου καλύψει τη διαφορά, παρά το γεγονός ότι έχει σημαντική συμβολή στην ανάπτυξη άλλων περιοχών. Η ευρωπαϊκή διάσταση αποτελεί πηγή ευκαιριών για την ανταλλαγή εμπειριών, αλλά και μέσο για τη διαμόρφωση μιας ισχυρότερης ευρωπαϊκής ταυτότητας εντός και εκτός της Ευρώπης.

3.4 Σήμερα η Ευρώπη συνίσταται σε 27 ταλαντούχα, συνεκτικά και παραγωγικά κράτη μέλη, ενώ οι γειτονικές χώρες επιδιώκουν πάση θυσία να προσχωρήσουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ευρώπη διαθέτει πολλά πλεονεκτήματα: ειρήνη, σταθερότητα, ποικιλομορφία, συστήματα κανόνων, χρηστή διακυβέρνηση και αλληλεγγύη. Η Ευρώπη σέβεται βαθιά τις κοινωνικές αξίες και την εδαφική της επικράτεια. Από οικονομική άποψη, η Ευρώπη έχει μια αγορά 500 εκατομμυρίων ατόμων και οι επιχειρήσεις της εμφανίζουν ικανοποιητικές προοπτικές οικονομικής μεγέθυνσης.

3.5 Έφτασε πλέον η ώρα να μεγιστοποιήσει η Ευρώπη τις συλλογικές δυνάμεις των πολιτών της.

4. Επιχειρηματικότητα – ευρωπαϊκό πλεονέκτημα και μέσο εξόδου από την κρίση

4.1 Η επιχειρηματικότητα αφορά τη δημιουργία πλούτου που θα απαλλάξει την Ευρώπη από την κρίση. Η Συνθήκη της Λισαβόνας αναγνωρίζει την επιχειρηματικότητα και την ποικιλομορφία των οικονομικών φορέων και πλέον απαιτείται η εξεύρεση νέων τρόπων βιώσιμης επιχειρηματικότητας ως βασικής κινητήριας δύναμης για την οικονομική μεγέθυνση και τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.

4.2 Αυτό προϋποθέτει την αναζήτηση νέων ιδεών και την εξασφάλιση δυναμικής ώθησης με στόχο την εδραίωση εμπιστοσύνης, αξιοπιστίας και αδιάλειπτης οικονομικής μεγέθυνσης για το μέλλον. Ο πλούτος θα στηρίζει την πραγματοποίηση επενδύσεων εστιασμένων στην εκπαίδευση, στην απασχόληση, στις δεξιότητες, στην παραγωγικότητα, στην υγεία και στις κοινωνικές συνθήκες, καθώς η επιχειρηματικότητα, η δημιουργικότητα και η καινοτομία αποτελούν μέσα ζωτικής σημασίας για την πρόοδο της κοινωνίας.

4.3 Από εκτεταμένη –ερευνητική, θεωρητική, εμπειρική και πρακτική επιχειρηματική– εμπειρία συνάγεται ότι υπάρχει σαφής σχέση μεταξύ επιχειρηματικότητας και οικονομικής μεγέθυνσης⁽²⁾. Επιχειρηματικές ενώσεις, συνδικαλιστικές συνομοσπονδίες, διεθνείς αναπτυξιακοί οργανισμοί, η Παγκόσμια Τράπεζα, η ΔΟΕ, ο ΟΟΣΑ, καθώς και ΜΚΟ, τάσσονται υπέρ της προαγωγής της επιχειρηματικότητας ως βασικού εργαλείου για την οικονομική μεγέθυνση, την ανάπτυξη, την υπερνίκηση της φτώχειας και την κοινωνική ένταξη. Σε πολλές γνωμοδοτήσεις της ΕΟΚΕ διατυπώνονται συστάσεις που εξαίρουν την αξία της επιχειρηματικότητας στην κοινωνία και πολλά κράτη μέλη διαθέτουν βέλτιστες πρακτικές στον τομέα της επιχειρηματικότητας.

4.4 Η επιχειρηματικότητα αναγνωρίζεται παγκοσμίως ως «προωστήρας» της καινοτομίας, των επενδύσεων και των αλλαγών και ως εκ τούτου καλείται να επωμισθεί έναν αναπόδραστο ρόλο για την έξοδο από την τρέχουσα εξαιρετικά αβέβαιη οικονομική συγκυρία.

(2) «Linking Entrepreneurship to Growth» (Συσχετισμός της επιχειρηματικότητας και της οικονομικής μεγέθυνσης), των Audretsch, D. B. και R. Thurik (2001), OECD Science, Technology and Industry Working Papers, 2001/2, OECD Publishing. doi: 10.1787/736170038056 (Εγγραφα εργασίας του ΟΟΣΑ για την Επιστήμη, την Τεχνολογία και την Βιομηχανία).

Σε αυτό το πλαίσιο, η αναγνώριση των δεξιοτήτων και των προσόντων με τη βοήθεια της επιχειρηματικότητας αποτελεί μέσο που συντελεί στην επίλυση προβλημάτων και στην αξιοποίηση νέων ιδεών.

4.5 Στην ΕΕ παρατηρείται ανέκαθεν ισορροπία μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης και σθεναρής δέσμευσης έναντι της κοινωνικής διάστασης, η οποία απαιτείται να συνεχισθεί με την ενσωμάτωση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην καθημερινή ζωή. Αυτό ισχύει επίσης στην περίπτωση τομέων άσχετων προς την επιχειρηματική δραστηριότητα:

— Η κοινωνική ένταξη και η εξάλειψη της φτώχειας υποστηρίζονται από την επιχειρηματικότητα «διότι η κοινωνία βρίσκεται στο επίκεντρο της ανάπτυξης της καινοτομίας»⁽³⁾, εφόσον διαφοροποιεί τις ιδέες, τις πρακτικές και τους θεσμούς της.

— Η προστασία του περιβάλλοντος βασίζεται στις βιώσιμες πηγές ενέργειας και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, πράγμα το οποίο θα οδηγήσει στην υιοθέτηση νέων μορφών εργασίας, στη συνεκτίμηση της περιβαλλοντικής διάστασης στις θέσεις εργασίας, καθώς και στη δημιουργία «πράσινων» θέσεων εργασίας και τεχνολογιών.

— Ο τουρισμός, η ανάπλαση και η μετανάστευση, συμπεριλαμβανομένης και της αναζωογόνησης των αγροτικών και των λιγότερο ευνοημένων περιφερειών, θα απαιτήσουν επιχειρηματικές δραστηριότητες για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και για την τροποποίηση των υποδομών, κυρίως σε τομείς όπως η αστική ανάπτυξη, η γεωργία, η δασοκομία, η νησιωτική ανάπτυξη⁽⁴⁾ και ο αγροτουρισμός.

— Η εκπαίδευση χρησιμοποιεί τη δημιουργικότητα με σκοπό τον εντοπισμό «κινητήριων δυνάμεων» ικανών να ενεργοποιήσουν την αναζήτηση γνώσεων για την εξασφάλιση της πρόσβασης όλων των πολιτών, παντός επιπέδου και κάθε ηλικίας, στη μάθηση.

— Η υγειονομική περίθαλψη χρησιμοποιεί νέες μορφές εργασίας και τεχνολογίες, με στόχο τη διαμόρφωση του βέλτιστου δυνατού περιβάλλοντος για την παροχή περίθαλψης, για την έρευνα, καθώς και για τη παροχή φαρμάκων και θεραπευτικών αγωγών.

— Οι δημογραφικές τάσεις θα απαιτήσουν κοινωνικές προσαρμογές, καθώς και πρωτότυπες και δημιουργικές λύσεις για την αντιμετώπιση θεμάτων σχετικών με τις υποδομές, τις υπηρεσίες, την εργασία, την οικογένεια και την κοινωνική προστασία.

— Οι δραστηριότητες του κλάδου των ΜΚΟ, συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων ευαισθητοποίησης και κατάρτισης, είναι αποτελεσματικές και πρωτοποριακές σε πολλούς τομείς στους οποίους χρειάζονται νέες λύσεις για τη διευθέτηση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η κοινωνία.

(3) EUCIS-LLL, Βαρκελώνη 2010.

(4) Bornholm, Δανία.

— Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων του δημόσιου τομέα προϋποθέτει την εξεύρεση σύγχρονων λύσεων για την παροχή των ιδίων, ή και ακόμη καλύτερων, υπηρεσιών με περιορισμένο προϋπολογισμό.

4.6 Κάθε άτομο διαθέτει ταλέντα, δημιουργικότητα και επιχειρηματικό πνεύμα που ενισχύονται όταν υπάρχει ευνοϊκό περιβάλλον για την προώθηση τέτοιων δραστηριοτήτων. Η εστίαση στο άτομο, με παράλληλη συνεκτίμηση της ποικιλομορφίας, είναι μείζονος σημασίας διότι ο αποκλεισμός και οι διακρίσεις συνιστούν μια επικίνδυνη καθοδική σπειρά που επιτείνει την ανισότητα των ευκαιριών: όσο λιγότερο πραγματώνονται οι δυνατότητες ενός ατόμου, τόσο περισσότερο το άτομο αυτό αποθαρρύνεται να επιδιώξει την προσωπική του εξέλιξη⁽⁵⁾. Η συγκεκριμένη προσέγγιση μπορεί να προσφέρει, ιδιαίτερα στην Ευρώπη του σήμερα, νέες λύσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος που έγκειται στον υψηλό αριθμό ανειδίκευτων και άνεργων νέων. Επιπλέον, μια ποικιλόμορφη προσέγγιση μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία ευκαιριών για μεγαλύτερο αριθμό ατόμων, ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, φυλής, ικαντήτων ή κοινωνικής κατάστασης.

4.7 Μία σειρά συλλογικών παραγόντων συντελεί στη δημιουργία του προορατικού περιβάλλοντος που απαιτείται για την επιτυχία σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής, συμπεριλαμβανομένης και της εξόδου από την κρίση:

— Σαφές ΟΡΑΜΑ με εφικτή ΑΠΟΣΤΟΛΗ και υλοποιήσιμους ΣΤΟΧΟΥΣ

— ΣΧΕΔΙΟ με ΚΟΙΝΟ ΣΚΟΠΟ/ΚΟΙΝΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

— ΠΡΟΣΗΛΩΣΗ και ΒΟΛΟΝΤΑΡΙΣΤΙΚΗ ΣΤΑΣΗ

— Αξιοποίηση της προσωπικότητας και προαγωγή ισχυρών κοινών ΑΞΙΩΝ εκ μέρους της ΗΓΕΣΙΑΣ.

5. 10 καθοριστικές κινήσεις (footprints) - Κατάλογος δυνατικών προς ανάληψη δράσεων («CAN-DO» list) για τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος

Η οικονομική μεγέθυνση δεν δημιουργείται εν κενώ· χρειάζεται ομοϊδεάτες, δίκτυα και ενδιαφερόμενους φορείς. Σε τελική ανάλυση, η καθιέρωση μιας παράδοσης στην κοινωνία, στον χώρο εργασίας και κατ'οίκον θα διευκολύνει την επιχειρηματικότητα τόσο των μεμονωμένων ατόμων όσο και των οργανώσεων, ενώ συγχρόνως θα ευνοήσει τη δημιουργία θέσεων εργασίας στο πλαίσιο μικρών επιχειρήσεων και την αύξηση της προσφοράς εξειδικευμένου προσωπικού. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς –εργοδότες, συνδικαλιστικές οργανώσεις, ΜΚΟ, εκπρόσωποι του δημόσιου τομέα και αρμόδιοι για τη λήψη αποφάσεων– θα πρέπει να ενώσουν τις δυνάμεις τους με στόχο την αλλαγή νοοτροπίας και την προαγωγή μιας «επιχειρηματικής νοοτροπίας» προς όφελος ΟΛΩΝ, όχι μόνον για την επίτευξη της εξόδου από αυτήν την κρίση αλλά και για τη διευθέτηση των μακροπρόθεσμων προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο πλανήτης μας.

⁽⁵⁾ Hillman, 1997.

5.1 Απαιτείται να γίνει ευρέως γνωστό ένα **ενιαίο όραμα για την Ευρώπη**⁽⁶⁾, το οποίο θα πρέπει να εμπεριέχει μια ενδεδειγμένη στρατηγική και συγκεκριμένους στόχους. Το όραμα αυτό προϋποθέτει επίσης μια πολιτική ηγεσία ικανή να αναλαμβάνει τις ευθύνες της, να επιδεικνύει υπευθυνότητα και να έχει αίσθηση της πραγματικότητας. Εν προκειμένω, απαιτείται να επιδιωχθεί η αναζωογόνηση και η ολοκλήρωση του σχεδίου για την ενιαία αγορά που θα εξασφαλίσει στους πάντες οικονομική ευημερία, αυξημένη κινητικότητα, νέες δεξιότητες, επιχειρηματικές ευκαιρίες και περισσότερες επιλογές. Η επιχειρηματικότητα για όλους πρέπει να τέμνει εγκάρσια κάθε τομέα πολιτικής.

5.2 **Η ανάπτυξη επιχειρηματικής παιδείας ανά την Ευρώπη**, τόσο στα προγράμματα σπουδών όσο και ως τμήμα της δια βίου μάθησης, εξακολουθεί να προϋποθέτει την ανάληψη πραγματικής δέσμευσης εκ μέρους των ηγετών. Η ενθάρρυνση της φιλοδοξίας, καθώς και η σημασία της δημιουργικότητας και της επιχειρηματικότητας, πρέπει να χαιρούν ευρείας εκτίμησης και να μην συγχέονται αποκλειστικά και μόνον με τις επιχειρήσεις και την αποκόμιση κέρδους. Η δημιουργικότητα αναπτύσσεται μέσω της μάθησης στο πλαίσιο και των επίσημων και των ανεπίσημων συστημάτων. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να συμμετέχουν πλήρως στην προσπάθεια διάδοσης του ορθού μηνύματος. Οι διδάσκοντες ενδέχεται να διάκεινται αρνητικά σε έναν «στενό» ορισμό της επιχειρηματικότητας, όπως συμβαίνει όσον αφορά τη σύσταση νέων επιχειρήσεων, αλλά να είναι περισσότερο πρόθυμοι να δεχθούν μια ευρεία έννοια του όρου αυτού ως βασικό δια βίου προσόν. Εν προκειμένω, κρίνεται σκόπιμη η χρήση μιας «επιχειρηματικής κλίμακας» για την ανάπτυξη σχετικών δραστηριοτήτων, καθώς και η συμβολή της διδασκαλίας για την εισαγωγή του «επιχειρηματικού πνεύματος» στις τάξεις⁽⁷⁾.

5.2.1 Το διδακτικό προσωπικό χρειάζεται πρωτοποριακές προσεγγίσεις, πειραματικά συστήματα και μεθόδους διδασκαλίας προκειμένου να μπορέσει να εξοικειώσει τους σπουδαστές τους με τις τρέχουσες δεξιότητες και τις σύγχρονες τεχνολογίες που αντικατοπτρίζουν την παγκοσμιοποίηση. Προς τον σκοπό αυτό απαιτείται να διερευνηθεί τον ρόλο του ως «διαμεσολαβητή» προκειμένου να βοηθήσει τους σπουδαστές να γίνουν πιο ανεξάρτητοι και να αναλάβουν πρωτοβουλία για την προσωπική τους εκπαίδευση. Η αποτελεσματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, η ανταλλαγή ορθών πρακτικών και η χρήση δικτύων⁽⁸⁾, αλλά και μεθόδων και εργαλείων, μπορούν να συνδράμουν τους διδάσκοντες για την προσαρμογή τους σε όλες τις μορφές εκμάθησης. Η σύναψη εταιρικών σχέσεων με τους εργοδότες, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και τις ΜΚΟ θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αποβαίνει προς όφελος της μεταφοράς γνώσεων.

⁽⁶⁾ Οι πολίτες πρέπει να γνωρίζουν τα εξής:

- I. Όραμα για την Ευρώπη: ένωση ευρωπαϊκών κρατών με σεβασμό όλων των πολιτισμών και των γλωσσών και με ευρύτητα πνεύματος.
- II. Ισχυρό πλεονέκτημα της Ευρώπης: δημιουργία μιας κοινής και ειρηνικής επικράτειας μετά από αιώνες εφφυλίων πολέμων και συγκρούσεων.
- III. Η έννοια της ΕΕ παραπέμπει σε: μια ακμάζουσα πολιτική οντότητα που παρέχει τις μέγιστες δυνατές ευκαιρίες για την πραγμάτωση των ατομικών και των συλλογικών ονείρων.
- IV. Ευρωπαϊκή ταυτότητα: σεβασμός κοινών αξιών κυρίως μέσω ικανοποιητικού μείγματος ατομικών (επίδοσεων) και συλλογικών αξιών.
- V. Βασικό πλεονέκτημα των ευρωπαίων πολιτών: αξιοποίηση της –πολιτισμικής, οικονομικής, επιστημονικής– διάστασης της ΕΕ με στόχο την ανάπτυξη των προσωπικών δεξιοτήτων και προσόντων για ένα καλύτερο ατομικό και συλλογικό αύριο.

⁽⁷⁾ ΕΕ C 309, της 16.12.2006, σελ. 110.

⁽⁸⁾ «Towards greater cooperation and coherence in entrepreneurship education» (Για μεγαλύτερη συνεργασία και συνοχή στην εκπαίδευση σχετικά με την επιχειρηματικότητα), Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μάρτιος 2010.

5.3 Η δημιουργία ευκαιριών για την οργανωμένη μαθησιακή κινητικότητα πρέπει να καταστεί αυτονόητο χαρακτηριστικό της ευρωπαϊκής ταυτότητας. Η πρόσβαση στη μάθηση αποτελεί ζωτική συνιστώσα της κοινωνικής συνοχής, της συμμετοχής στην πολιτική ζωή και της άσκησης της ιδιότητας του πολίτη⁽⁹⁾. Μια φιλόδοξη πρωτοβουλία σχετικά με ένα σύστημα εκπαίδευσης της ΕΕ για τον 21^ο αιώνα θα μπορούσε να τεθεί προς συζήτηση με τους ενδιαφερόμενους φορείς και, εν συνεχεία, να προταθεί από την ΕΟΚΕ στους αρμόδιους για τη λήψη αποφάσεων της ΕΕ.

5.3.1 Το τρίγωνο της γνώσης (εκπαίδευση, έρευνα, καινοτομία) διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο για την προαγωγή της οικονομικής μεγέθυνσης και της απασχόλησης στο μέλλον. Τα προγράμματα ERASMUS, LEONARDO, SOCRATES, καθώς και άλλα προγράμματα, πρέπει να καταστούν ανοικτά σε όλους με τον περιορισμό των δυσκολιών πρόσβασης, τη μείωση του διοικητικού φόρτου και την παροχή των κατάλληλων κινήτρων συμμετοχής. Η ΕΟΚΕ συνιστά την καθιέρωση μιας ευρωπαϊκής βεβαίωσης (του λεγόμενου «Euro-pass»), όπου θα καταγράφονται όλες οι μαθησιακές δραστηριότητες που αναλαμβάνονται στην Ευρώπη.

5.4 Η καθοδήγηση των Ευρωπαίων για την υπερίκηση της απροθυμίας ανάληψης κινδύνου, την υιοθέτηση βολονταριστικής στάσης και την επικράτηση μιας νοοτροπίας «εικαζόμενου κινδύνου» θα πρέπει να τεθούν στο επίκεντρο των προσπαθειών με στόχο την ανάπτυξη μιας παραγωγικής κοινωνίας. Τα οφέλη και οι επιβραβεύσεις της δημιουργικότητας και της καινοτομίας για την κοινωνία χρήζουν προβολής στο πλαίσιο μιας συνειδητής προσπάθειας για την εξάλειψη του αρνητικού πνεύματος της αποτυχίας που παρατηρείται σήμερα στην Ευρώπη.

5.4.1 Σκόπιμη κρίνεται επίσης η ανάπτυξη καινοτόμων μηχανισμών για την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, μεταξύ των οποίων θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν μηχανισμοί παροχής μικροπιστώσεων (στο πλαίσιο των PROGRESS, EKT, JASMINE, JEREMIE και CIP) και μικροδανείων σε πιστωτικές κοινοπραξίες και σε κοινοτικά προγράμματα⁽¹⁰⁾. Με αυτά τα μέσα μπορούν να υποστηριχθεί όχι μόνον η επιχειρηματική δράση, αλλά και η βιωσιμότητα πρωτοβουλιών προς όφελος διαφόρων κοινοτήτων και της ανάπτυξης, ιδίως των ΜΚΟ.

5.4.2 Τα υφιστάμενα μέσα για την υποστήριξη της καινοτομίας πρέπει να προσαρμοστούν δεόντως ώστε να αντικατοπτρίζουν τη μεταβαλλόμενη φύση της (καινοτομία ανοικτή στις υπηρεσίες και προσαρμοσμένη στις ανάγκες των χρηστών). Η διαχείριση και ο περιορισμός των πολύπλοκων διαδικασιών, η βελτίωση της ευελιξίας των συστημάτων, η διευκόλυνση της συνεργασίας και η ταχύτερη πρόσβαση σε κεφάλαια αποτελούν μηχανισμούς που μπορούν να επιταχύνουν τη μετατροπή της γνώσης σε εμπορεύσιμα προϊόντα.

5.5 Ενθάρρυνση των μεγάλων επιχειρήσεων προκειμένου να επωμισθούν έναν δημιουργικό ρόλο και να καταστούν κινητήρια δύναμη για την επίδειξη επιχειρηματικού πνεύματος. Δεδομένου ότι το εργατικό δυναμικό διαθέτει πλείστες πρακτικές και

διανοητικές δεξιότητες, απαιτείται η αξιοποίηση των προσόντων και των ταλέντων όλων των εργαζομένων. Ο εντοπισμός των προσόντων και των άυλων στοιχείων θα πρέπει να ενθαρρυνθεί με την ανάπτυξη νέων εργαλείων προς τον σκοπό αυτό.

5.5.1 Η παροχή ευκαιριών στους σπουδαστές και στους ανέργους για την τοποθέτησή τους σε κάποια θέση εργασίας και για την πραγματοποίηση πρακτικής άσκησης θα πρέπει να προαχθεί καλύτερα και να ενθαρρυνθεί περισσότερο.

5.5.2 Προς τον σκοπό αυτό θα μπορούσε να προβλεφθεί ένα «εταιρικό πλαίσιο» για τη δημιουργία επιχειρήσεων ένταξης γνώσης-τεχνολογιών (spin-off), εντός του οποίου οι μεγάλες επιχειρήσεις θα πρέπει να παρέχουν υποστήριξη, καθοδήγηση και εμπορικές ευκαιρίες προς τις καινοτόμες εταιρείες. Για την ανάπτυξη των σχέσεων και την προώθηση του καλύτερου δυνατού εργασιακού περιβάλλοντος απαιτείται να προβλεφθούν μέτρα με σκοπό να υποστηριχθούν οι επιτροπές κοινωνικού διαλόγου και οι κοινωνικοί εταίροι, κατά τρόπο ώστε να επωμισθούν και να προωθήσουν περαιτέρω τις αξιολογήσεις αντικτύπου σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την απασχόληση και τη στρατηγική «ΕΕ 2020».

5.6 Η αξιολόγηση των μακροπρόθεσμων στόχων των ευρωπαϊκών σχεδίων καθίσταται επιβεβλημένη προκειμένου να δικαιολογηθεί η σχετική επένδυση. Η αξιολόγηση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει την εξέταση της βιωσιμότητας του εκάστοτε σχεδίου, την εμπορική αξιοποίηση των επιτυχημένων αποτελεσμάτων και την εφαρμογή τους προς όφελος του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου.

5.6.1 Εν προκειμένω θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν **διαγεγραμμένα και διατομεακά σχέδια**, συμπεριλαμβανομένων και ομίλων εταιρειών, με σκοπό να επιδιωχθεί η συγκέντρωση εμπειριών και «φρέσκων» γνώσεων για την από κοινού αξιοποίηση νέων δεξιοτήτων, τεχνικών, γνώσεων και δικτύων διαμέσου σχέσεων «καθοδηγητή-καθοδηγούμενου». Η προαγωγή σχεδίων βιώσιμης οικονομίας με τη βοήθεια «πράσινων» επιχειρηματιών, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν επίγνωση των προκλήσεων που τίθενται όσον αφορά την κλιματική αλλαγή, την ενέργεια και την έλλειψη ορυκτών καυσίμων, θα ευνοήσει περαιτέρω την προστασία του περιβάλλοντος.

5.7 Η προαγωγή των κοινοτικών πρωτοβουλιών και της ενεργού άσκησης της ιδιότητας του πολίτη κρίνεται σκόπιμη για την προώθηση σχεδίων με ευρωπαϊκή προοπτική προς όφελος ή/και εκ μέρους της κοινωνίας. Το εγχείρημα αυτό θα ήταν σκόπιμο να συνεκτιμά την ποικιλομορφία και τις εξαιρετικά ευάλωτες ομάδες πληθυσμού και θα μπορούσε να συνδυαστεί με έναν ευρωπαϊκό μηχανισμό προαιρετικής πιστοποίησης για την εταιρική κοινωνική ευθύνη (ΕΚΕ), καθώς και με την επανεξέταση των διαφόρων επιλογών στο πλαίσιο των κοινοτικών πρωτοβουλιών.

5.8 Η ανάληψη σθεναρής δέσμευσης για την εφαρμογή πολιτικών είναι ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος προς όφελος εκείνων που επιθυμούν να ξεκινήσουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα. Το 98 % του συνόλου των επιχειρήσεων της ΕΕ είναι ΜΜΕ και αυτή η μακρά παράδοση που διαθέτει η ΕΕ όσον αφορά την ανάπτυξη ΜΜΕ πρέπει να διατηρηθεί και να βελτιωθεί ακόμη περισσότερο⁽¹¹⁾:

⁽⁹⁾ BIG ISSUE, ACAF, Ισπανία.

⁽¹⁰⁾ Στην ιστοθέση www.european-microfinance.org παρατίθενται παραδείγματα κοινοτικών και σχετικών με την κοινωνική ένταξη σχεδίων βραβευμένων στην επιχειρηματικότητα.

⁽¹¹⁾ Θεωρείται συχνά ότι οι ΜΜΕ αποτελούν τη μεγαλύτερη ομάδα επιχειρηματιών και οι συστάσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη της ανάπτυξής τους έχουν τεκμηριωθεί δεόντως τόσο από την Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικάτων (ETUC) και την Ευρωπαϊκή Ένωση Βιοτεχνιών και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (UEAPME) όσο και από την ΕΟΚΕ σε πολλές γνωμοδοτήσεις της.

- Η νομοθετική πράξη για τις μικρές επιχειρήσεις (**Small Business Act for Europe**) και η αρχή «**προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις**» (**Think Small First**), εξακολουθούν να απαιτούν την ανάληψη σθεναρής δέσμευσης σε πολλά κράτη μέλη και παραμένουν ανεπαρκείς για την αντιμετώπιση κρίσεων. Θεωρείται σκόπιμο να βελτιωθεί η πρόσβαση και η συμμετοχή των ΜΜΕ στα σχέδια της ΕΕ και στις δημόσιες συμβάσεις, με ανοικτές αγορές που θα υποστηρίξουν την ανάπτυξη των επιχειρήσεων. Η παροχή στήριξης σε διαδραστικά περιβάλλοντα μπορεί να επιτευχθεί με τη βοήθεια φυτωρίων επιχειρήσεων, ομίλων εταιρειών, επιστημονικών και τεχνολογικών πάρκων, καθώς και διαμέσου εταιρικών σχέσεων με την ακαδημαϊκή κοινότητα. Προς τον σκοπό αυτό, θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί μια «ΕΝΙΑΙΑ ΘΥΡΙΑΔΑ» της ΕΕ, ως πηγή πληροφοριών για την επιχειρηματικότητα σε όλους τους τομείς.
- Καλό θα ήταν επίσης να διαμορφωθεί ένα «**δίχτυ ασφαλείας για την κοινωνική ασφάλιση** των αυτοαπασχολούμενων εργαζομένων, με συνεκτίμηση ορισμένων ιδιαίτερων παραμέτρων της διοίκησης επιχειρήσεων και προπαντός εκείνων που αφορούν τη μητρότητα, τη φροντίδα των παιδιών και τη διακοπή λειτουργίας των επιχειρήσεων.
- **Υιοθέτηση από το Συμβούλιο του καταστατικού ευρωπαϊκής εταιρείας για τις ΜΜΕ**, με στόχο να υποστηριχθεί η προσπάθεια υλοποίησης της ενιαίας αγοράς και να διευκολυνθούν οι διασυνοριακές δραστηριότητες των ΜΜΕ. Το σχέδιο αυτό, το οποίο βασίζεται σε πρωτοβουλία της ΕΟΚΕ, αποσκοπεί στη δημιουργία ευρωπαϊκής ταυτότητας για τους νέους επιχειρηματίες.
- **Μεγιστοποίηση της ενημέρωσης και της υποστήριξης έναντι του προγράμματος ERASMUS «Νέοι Επιχειρηματίες»** ⁽¹²⁾. Απαιτείται η εξεύρεση λύσεων για την προσέλκυση μεγαλύτερου αριθμού εταιρειών υποδοχής και για την αναγνώριση της συμβολής τους με στόχο την επίτευξη απτών αποτελεσμάτων. Σε αυτό το πλαίσιο, θα μπορούσε να προβλεφθεί ένα βραβείο για «Ευρωπαίους επιχειρηματίες», ένα ευρωπαϊκό σήμα ή η συμμετοχή σε δράσεις ευρείας προβολής. Η πιστοποίηση των δεξιοτήτων των επιχειρηματιών, σε αντίθεση με εκείνες των εργαζομένων, είναι σπάνια εφικτή, ενώ η συμβολή τους κατά κανόνα δεν αναγνωρίζεται από το κοινωνικό σύνολο.

5.9 Η αξιοποίηση της υπάρχουσας εμπειρίας είναι δυνατή με τη δημιουργία μιας πλατφόρμας συζήτησης μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων, με στόχο την ενίσχυση του πνεύματος της ΕΕ και την επικράτηση μιας νοοτροπίας «Καινοτομίας και Δημιουργικότητας». Η ενδυνάμωση της συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων θα μπορούσε να οδηγήσει στη διατύπωση συντονισμένων και εγκάρσιων συστάσεων πολιτικής σε θέματα

όπως η βελτίωση των σχέσεων μεταξύ της ακαδημαϊκής κοινότητας και της βιομηχανίας, η καινοτομία σε εμπορικό και μη εμπορικό περιβάλλον, η κινητικότητα των ερευνητών, η χρήση των διαρθρωτικών ταμείων και οι βέλτιστες πρακτικές παγκοσμίως, καθώς και στη διαμόρφωση κατάλληλου πλαισίου για την αντιμετώπιση επειγόντων θεμάτων. Ο κοινωνικός διάλογος για την προώθηση του επιχειρηματικού πνεύματος σε περιφερειακό επίπεδο μπορεί να βοηθήσει στη σκιαγράφηση του πορτραίτου του ευρωπαϊκού επιχειρηματία σύμφωνα με τις επιταγές του 21^{ου} αιώνα.

5.10 **Προαγωγή της νέας νοοτροπίας με τη βοήθεια των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ενός δικτύου πρεσβευτών και ορισμένων προτύπων προς μίμηση.** Μια νοοτροπία, η οποία αναγνωρίζει την επιχειρηματική λογική και υποστηρίζει πρωτοβουλίες προς όφελος των νεοσυσταθεισών ή των αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων, των επιχειρηματιών του κοινωνικού τομέα, της καινοτομίας στο δημόσιο τομέα, της δημιουργικότητας στον χώρο εργασίας, του σχεδιασμού διαδοχής και της συμμετοχής των εργαζομένων, είναι σκόπιμο να τύχει ενθάρρυνσης. Η επικράτηση της νέας επιχειρηματικής νοοτροπίας στην Ευρώπη προϋποθέτει ηγετικές ικανότητες και κατάλληλη υποστήριξη μέσω ενταλαμμένων εκπροσώπων ή «πρεσβευτών».

6. Η κρίση θα πρέπει να αποτελέσει έναυσμα όχι μόνον για να αναγνωρίσει η Ευρώπη τις δυνατότητες των πολιτών της, αλλά και για να ενθαρρύνει το επιχειρηματικό τους πνεύμα και την επιχειρηματική λογική τους.

6.1 Η σημερινή κρίση δεν πρόκειται να είναι η μοναδική κρίση με την οποία θα βρεθεί αντιμέτωπη η Ευρώπη και για να διασφαλισθεί ότι η τελευταία είναι έτοιμη να αρθεί στο ύψος των μελλοντικών προκλήσεων, απαιτείται να εξασφαλισθεί μια δυναμική ώθηση με τη βοήθεια των 10 καθοριστικών κινήσεων (footprints) που προαναφέρθηκαν, ως μέσο για την επίτευξη προόδου, σε συνδυασμό με τις ακόλουθες ενέργειες:

- Σχέδιο δράσης
- Ειδική ευρωπαϊκή ομάδα για την επιχειρηματικότητα
- Πλατφόρμα συζήτησης μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων
- Ευρωπαϊκή Σύνοδος Κορυφής και Διάσκεψη του G20 για την επιχειρηματικότητα
- Καινοτόμος δράση στην Ευρώπη (Ευρώπη 2020).

6.1.1 Η ΕΟΚΕ θα μπορούσε στο εγγύς μέλλον να αναπτύξει περαιτέρω αυτές τις ιδέες από κοινού με τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Βρυξέλλες, 15 Σεπτεμβρίου 2010.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Mario SEPI

⁽¹²⁾ Πρόγραμμα ERASMUS για επιχειρηματίες, Ευρωπαϊκή Επιτροπή - ΓΔ «Επιχειρήσεις και Βιομηχανία».